

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu, „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in sal.

Uredništvo

nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglaš in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostori. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Preveč ognja.

Zakurili so in sedaj gori; vroče je in gori in nastal je velik ogenj, v katerem naj zgorijo primorski državni poslanci. ... V tej reči je bilo preveč razburjanja, pretiravanje je šlo pred hladnim presojanjem. In pri nas Slovenci se tako rado pretirava in krivo sodi. — Pred otvoritvijo parlamenta je bilo polno besed stesenih v javnost, da naj se ustanovi skupni jugoslovanski klub, naj sedanjí moment najde cele moze, ki prav precenijo položaj in ustvarijo jugoslovansko enoto po vzoru češkega enotnega kluba. Primorski poslanci so se tega držali in goreče so nastopili za skupen jugoslovanski klub.

»Slov. Narod« pa je pisal dne 13. t. m. v članku »Jugoslovani v parlamentu« tako-le:

»Jugoslovanska delegacija dosedaj skoraj nikdar ni vedela izrabiti svoje eminentne politične važnosti, katero je omenil tudi ministerski predsednik. Raztrgala se je na frakcije in klube, ki so le prevečkrat paralizirali drug drugega mesto, da bi vsaj paralelno delovali. **Tukaj treba korenite remedure.** Tudi v jugoslovanski politiki so zadeve, ki morajo biti skupne, v katerih vsako nasprotovanje povzroča **narodno škodo.** Poslanci, ki izprevidijo, da je temu tako, pa morajo imeti tudi toliko poštenosti in odločnosti, da se izjavijo v važnih vsenarnodnih zadevah za skupnost in da to skupnost tudi lojalno podpirajo in vzdržijo. Naziranje v jugoslovanskih političnih krogih je ideji skupnega jugoslovanskega kluba ugodno, to se mora konstatirati. Tam, kjer bi moralo delovanje naših jugoslovanskih parlamentarnih organizacij itak iti **paralelno**, tam naj se najde možnost skupnega, enotnega nastopa. Kar je manj, bi bilo nezadostno, kjer pa bi se ta meja skusila prekoračiti, tam je nepotrebno in zato škodljivo.

Vesti o novo ustanovljeni Zvezi južnih Slovanov, do danes niso še resnične. Šele v nedeljo bo na Dunaju zbranih to-

liko naših poslancev, da se bo moglo o zadevi govoriti. Naj pa se zasuče to vprašanje tako ali tako, naj se mesto dveh klubov ustvari, kakor je svoj čas že namigaval »Slav. Tagblatt« trije, klerikalni, dalmatinski, in slovensko-hrvaški, da vsak način bodo naši poslanci morali dati na vprašanje **po skupni organizaciji** odločen odgovor.

Ne dvomimo, da se bo cela jugoslovanska delegacija zavedla dalekosežnosti svojih tozadevnih ukrepov. **Ako hočemo Enotni jugoslovanski klub, tedaj mora obsegati vse jugoslovanske strankarske organizacije**, da nam uspešno izvojuje in obvaruje pristopne politične pozicije. Skupnosti pa, ki bi obsegala le del naše delegacije, jugoslovanska javnost ne bo priznavala. In nje uspešnost bi bila nad vse dvomljiva.

Prav tako! Podpišemo z obema rokama. Vedelo se je pač, da jugoslovanski poslanci v enem samem enotnem skupnem klubu ne bodo sedeli, marveč da se grupirajo ter si potem ustvarijo potrebno skupnost. Sodilo se je na sploh, da najverjetnejše pride do Šustersičevega kluba in Zveze južnih Slovanov, torej dve skupini, ki bi si potem poiskali potrebno enoto.

Ali namesto tega imamo Šustersičev klub, Narodni klub, klub dalmatinskih naprednih poslancev, ljubljanski državni poslanec stoji izven klubov

Padli so po primorskih poslancih in zlihi nad nje svoj žolč.

Državni poslanec dr. O. Rybař pojasnjuje korake primorskih poslancev v pismu na »Slov. Narod« tako-le:

»Vsled povsem neresničnega poročila lista »Jutro« od prošle srede o ustanovitvi »Hrvatsko-slovenskega kluba« je bila slovenska javnost **tako mistificirana**, da je morala udobiti o mojem in mojih kolegov iz »Narodnega kluba« nastopu popolnoma krive vtiske. Ker so najbrž one neresnične vesti zakrivile tudi različne resnici ne odgovarjajoče trditvi v člankih objavljenih o našem postopanju v vašem cenj. listu od srede, apeliram na vašo ob-

jektivnost z vljudno prošnjo, da objavite sledeča pojasnila o tej stvari.

Nieden od članov sedaj ustanovljenega »Narodnega kluba« ni mislil na vstop v Šustersičev klub. Ni torej res, da so to skuhalí v Trstu in da so se tam neke merodajne osebe že pred mesecem ogrevale za vstop v omenjeni klub. Kar so omenjeni primorski poslanci nameravali, se vjema popolnoma s tem, kar je tudi vaš cenj. list v različnih člankih in posebno toplo še na predvečer ustanovitve »Hrvatsko-slovenskega kluba« priporočal, namreč zvezo vseh jugoslovanskih parlamentarnih skupin po vzoru skupnega češkega kluba in nemškega »Nationalverbanda«.

Zalibog to vsled **odpora dalmatinskih poslancev** ni bilo mogoče. Omenjenih pet poslancev je zato smatralo za najprimernejše, da se konstituirajo v poseben klub. Ta klub pa ni bil samo **začasno** ustanovljen, temveč obstoji še danes. Ne odgovarja nadalje resnici, da se je skupina, ki tvori ta klub, formalno vpisala v klerikalni Šustersičev klub, temveč se je kot **samo-stojen klub** zvezala v svrhu **enotne taktike v narodnih vprašanjih** s »Hrvatsko-slovensko zajednico«. In tej oba kluba obsegajoči formaciji je bilo dano ime »Hrvatsko-slovenski klub«. **»Narodni klub« je torej ohranil svojo politično individualnost** in je na ta način vsaj deloma uresničil namen tvoriti narodno zvezo po vzoru češkega kluba. **Ni res nadalje, da je pri tem dr. Šustersič izjavil, da sprejme omenjene hrv.ške in slovenske poslance, da pa ne sprejme dr. Ravniharja.** Ravno nasprotno so primorski poslanci izrecno poudarjali, da smatrajo za svojo prvo in najvažnejšo nalogo zvezo spopolniti s tem, da pritegnijo tudi ostale jugoslovanske poslance, seveda ne v Šustersičev klub, **temveč v Zvezo.** O sprejemu pa se ni moglo sklepati, ker ni bilo še nobene pri-glasitve za vstop.

Primorski poslanci so pri svoji akciji nastopali z najčistejšim namenom koristiti narodni stvari in so se glede potrebe skupne zveze razlikovali od dalmatinskih

poslancev le v tem, da so to potrebo smatrali za nujno in aktualno, dočim so hoteli dalmatinski poslanci ustanovitev zveze odložiti na poznejši čas, ne da bi pa določili niti približnega roka. V ostalem pa so tudi dalmatinski poslanci, kakor tudi vaš cenj. list priznali potrebo take zveze. Dosledni svojim nazorom smo storili prvi korak za vresničenje naše ideje v nadi, da s tem olajšamo tudi ostalim jugoslovanskim poslancem odločitev. Nismo torej zaslužili, da se nas sedaj sumiči. Svojega prepričanja nismo spremenili in ga tudi nikomur na ljubo ne spremenimo.

Z besedami dr. Rybařa je vsa reč dovolj pojasnjena. Primorski poslanci stremijo po Enotnem jugoslovanskem klubu, ki bi moral obsegati vse jugoslovanske strankarske organizacije, kakor je bila v »Slov. Narodu« nasvetovana. Pokazali so to tudi s tem, da so hitro premenili svoj »Primorski narodni klub« v »Narodni klub«, v kateri imajo pristop tudi Nepri-morci. **V ta klub lahko vstopi tudi dr. Ravnihar.** Mi bi prav želeli, da bi vstopil v ta klub, potem omo videli, kako drži »Hrvatsko-slovenski klub«, v kateri hočejo, kakor pravi dr. Rybař, pritegniti tudi ostale jugoslovanske poslance, torej do-slej: dr. Ravniharja in Dalmatince

Vsi oni pa, ki so razburjali našo javnost, niso delali prav. Tako razburjanje le škoduje, zavaža v krivo sodbo in že naprej onemogočuje vsako pojasnilo.

Gregorinovin volilec priporočamo mirno presojanje teh reči. Naj se ozirajo na naše besede. Dr. Gregorin pa stopi tudi med svoje volilce ter jim pojasni vse to zapletanje tako, da bodo videli, kako je v resnici. Le ne se preveč razburjati in ne soditi v preveliki razburjenosti, ker v takem vskipevanju se navadno ne zadene pravo!

VELIKA VAS.

Roman. — Francoski spisal: Edgar Monteil.

Poslovenil: F. K.

(Dalje.)

Šestdeset frankov, gospod predstojnik.

»In s tem lahko živite?«

»Da, gospod predstojnik.«

»Od česa se pa živi pravzaprav tu v Royboni?«

Grozno gnezdo! ... Dam vam od danes naprej tristo frankov na mesec, ali prosim vas, uredite vse tako, da se mi ne bo treba za nič brigati.«

Potem se obrne zopet h gospodu Pelussinu: »Sedaj ko je to opravljeno, dovolite mi vprašanje: ali bi mi odstopili vašo hišo, če zapustite Roybono?«

»Ne grem proč, ostanem tu, dobite pa lahko čedno hišico, poleg orožniške postaje.«

»O, zadovoljen sem z vsem, ali želim seveda hlev za svoje konje.«

»To bo težko, tu bode težko dobili dober hlev. Ne vem nikjer ...«

»To so grozne razmere! Ali povejte mi, gospod tovariš, ali ni tukaj razen vaše cenjene osebe — s katero računam na prijateljsko občevanje — še drugih ljudi?«

»Kakor se vzame gospod grof, vi ste precej, bojno navdušeni?«

»Da, minister me je samo zato imenoval, da bom hodil po okolici in kričal: republikanci so hudobneži!«

»In ali je to Vaše lastno prepričanje?«

»Moje? Niti najmanj! Imam jako ljube prijatelje, ki so republikanci, meni je to vse eno. Kar želim, je samo, da se do volitev ne bom dolgočasil; do takrat pa upam, da pozabim Coralio, da bom šel lahko v Pariz nazaj.«

»Če ste tako miroljubni, gospod grof, vam bo lahko usrečeno, seveda če ljubite lov ravno tako, kakor jezdarjenje; potem prebijate lahko ta dva meseca jako prijetno, kajti okolica je res lepa in lov dober.«

»O, lov je moja najljubša zabava!«

»Zalibog so vsi naši lovci sami republikanci.«

»To je nerodno.«

»Dežela je republikanska, gospod grof, malomesčani pa mislijo, da je gosposko, če so reakcionarni, pa tudi ne povsod, kajti v Dauphiniji je polno izobraženih ljudi ...«

»Ti malomesčani so mi popolnoma tuji.«

»V Royboni je pa, kar se imamo zahvaliti našemu županu, večina bonapartistična.«

»Bonapartistična? O, sovražim bonapartizem! Rad priznam, da se brigam jako malo za politiko, sem sicer, kar zahteva moj stan, reakcionaren, ker so bili tudi moji predniki, sam pa imam popolnoma svoje prepričanje. Če vam je prav, gospod tovariš, predstavite me lovcem, toda obvarujte me znanja z bonapartistično sodrgo — teh ne morem videti.« — —

Roybončanom je jako imponiral naslov novega predstojnika zглаševalnega urada. Grof! To je bil res jako odličen gospod! Občudovali so njegove konje, njegov voz in njega samega, kadar je jahal visoko na konju skozi mesto, da je glasno odmevalo po kamenitih cestah. Nikdar še nismo slišali, da bi dal kdo v hlevu napraviti tla lesena. kar jim je pa dalo največ govoriti, je bila vest, da hoče plačevati svojemu pišaču mesečno tristo frankov.

»Da«, so rekli, »tu se šele vidi, kaj je prava odličnost, plemenitahi so popolnoma drugi ljudje, kakor pa republikanci, lahko torej razumemo, da nočejo nič slišati o njih.«

Začudenja pa ni bilo konec, ko se je zvedelo, grof občeje samo s samimi republikanci, za reakcionarce se pa še ne zmeni, celo k županu ni šel na obisk! To je dalo ljudem misliti.

»Republikanci mu torej vendar niso prenzki«, so dejali.

Kmetje so pa mislili: »Če mislijo reakcionarci poslati republikance v zapor, ne bi se prijaznili z njimi. Ne more biti vse tako res, kakor pravijo duhovniki.«

Chanať je bil divji.

»Kaj pa je to zopet en čudak, ki nam ga tu pošiljajo?« je vpil.

Grof je srečal nekega dne gospo pl. Slepčič, to ga je pripravilo, da je naredil pri davkarjevih obisk.

Ko je prišel Chanať k Slepčičevim, je rekel razdražen: »Kaj pa je mislila vlada, da nam je poslala tega grofiča? Nima niti toliko olike, da bi me obiskal.«

»Pri nas je pa bil«, pravi gospa pl. Slepčičeva. »On je plemenitaš, torej bonapartistov ...«

»Za vraga, to vendar ni vzrok, da preide mene, župana! To bo napravilo v kraju jako slab utis, pomislite vendar ...! Tu mi je bil Pelussin vseno ljubši ... Kako bi bilo, če bi poskusili, da grofiča zopet odpokličejo nazaj?«

»O, na to ni misliti. Minister sam ga je poslal, njegov stric je zaupen prijatelj maršala ... Sicer se pa nimam pritožiti čezenj, je jako ljubeznjiv z menoj in z mojo ženo.«

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja

Iz Ajdovščine. — Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov. zakona z dne 17. dec. 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863 zahtevam z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavljem »Iz Ajdovščine« v št. 78 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1.) Ni res, da bi podpisani zamudil šolski poduk; res pa je, da sem prevzel tekoni šolskega leta še marsikatero uro poduka prostovoljno. 2.) Ni res, da bi zamudil na dan volitve šolski poduk; res pa je, da sem bil na dan prvotne volitve cele 4 ure v šoli, izmed teh so bile 3 predpisane, jedna pa prostovoljno prevzeta. Na dan ožje volitve, 20. junija, pa sem bil naprošen, da pridem pomagat spovedovat prvoobhajance v Šturije, zato sem imel zopet 4 ure verouka dan poprej, 19. junija. V Ajdovščini, dne 19. julija 1911. Alojzij Novak župni upravitelj.

Iz komenskega okraja.

Veliki Dol. — Gospod urednik! Napadeni smo v »Prim. L.« od 13. t. m. št. 28. Radi tega prosimo prostora za odgovor v cenjeni »Soči«. Evo odgovor:

Dragi bratci! Pravite, da vam ni ljubo govoriti javno o naših domačih razmerah, čeravno pošiljate v javnost vsako najmanjšo in malo vredno stvarco. Saj pri naša vendar »Pr. L.« vjednomer dopise o tukajšnjih veseljih in raznih prireditvah Marijinih hčera, cerkvenih slavnostih, Lavrenčičvih shodih in zadnji čas tudi o »čukcih« in »čukih«. Mi, »narodni« bratci, vam nismo dali k napadu nobene sile, le vi hočete sejati preprič, a zapomnite si, da boste želi vihar. Začuden se boste prijeli za glavo, ko boste opazovali — narодно — kompanijo, ki se ne bode skladala le iz učitelja (ljudskega vzgojitelja) in iz mož, katerim vi po krivici očitete hianavsko pobožnost in razgrajalstvo, ampak bode iz tega kvasa sčasoma zrastle lepa četa narodnih mož. Mi vstajamo, a vas je strah.

Dopisnik se surovo izraža in nas zove kampjone. No, imenujmo tudi mi po pregovoru klin s klinom kampjone kakor: Nuteta, Mišota i. dr. Te kampjone si hočemo ogledati v jedni prihodnjih številki.

Učitelj, kar se tiče njegove vzgoje v šoli in izven šole, ne bode sojen za uspehe od katerega Nuteta ali sedanjega Mišota, ampak od svoje višje šol. oblasti. Kar se pa tiče njegovega javnega življenja, ni še nikoli delal razdora v vasi in je morda še bolj veren kakor dopisnik ali marsikateri drugi Velikodolec. Največja oslarija pa je trditev, da se učitelj jezi nad tem, kar je ljudem svetega.

Ker je bil učitelj bolan, se samo ob sebi razume, ni imel šole. Ležal je od 26. 4. do 8. 5. in še-le za 36 dni pozneje je po-

skočil na noge in šel voliti. Ironija. Dopisnik bi bil gotovo rad videl, da bi bil učitelj tudi o priliki volitve bolan, a po božji previdnosti je ozdravil že 8. 5. in 13. 6. poskočil na noge. Dveh klerikalcev, ki sta malo pred volitvijo skočila na noge in prišla ob palici na volišče, je dopisnik pozabil omeniti. Radi obiskovanja čipkarske šole in neuspehov na tuk. ljudski šoli po-kaže preiskava.

Radi nadzorovanja šolske mladine v cerkvi bode povedano, da učitelj ni policaj ali mežnar in da so minuli časi koncordata. Če bi bil dolžar učitelj nadzorovati otroke v cerkvi, bi bil dolžan jih nadzorovati tudi drugod in slednjič bi jih moral staviti še spat. Če bi pa hotel opravljati službo policaja in nadzorovati otroke v cerkvi in bi morda povlekel katerega porodneža za ušesa, bi prav gotovo (posebno pa v teh časih) prišel otrokov oče kregat se z učiteljem. Morda bi se primeril slučaj po vzorcu Rustja v šol. l. 1908/09. Sicer je neki učitelj v nekem kraju (ime in kraj na razpolago) celo prosil duhovnika, naj bi mu dal pri altarju kak sedež, da bode zamogel nadzorovati otroke v cerkvi. Ker duhovnik ni hotel iz hudobije ustreči učiteljevi želji, mu je slednji rekel, da ne bode nikoli nadzoroval otrok v cerkvi, na kar ga je duhovnik zavrnil: »Do sedaj niso otroci še posuli cerkve, od sedaj naprej je tudi ne bodo«. Zavoljo tega je tudi tuk. učitelj primoran biti »komoden«.

Grdi in nesramni lažnik je dopisnik »Prim. L.« ker trdi, da se je učitelj izrazil, da on nima rad tega ljudstva. Samo ob sebi je pa umevno, da se v takem slučaju ne vrača kruha za kamen. Če bi kdo nabival dopisnika »Prim. L.« po grbi s polenom, gotovo bi mu ta ne molil kruha v usta.

Napadate tudi našega Kanteta, da je grozno izobražen. Verjemite, da za našo vas je res grozno izobražen, ker v izobrazbi ga ne prekosi nobeden drugi velikodolski posestnik. Razume pa toliko, da vé, kar vé; vi pa še tega ne veste, da nič ne veste.

Kako vendar more dopisnik očitati »Soči«, da zasramuje v vsaki številki vse, kar je katoliškemu človeku sveto? Saj vendar dopisnik ne čita »Soče«. Seveda, tudi pričujoči dopis je proti veri, ker odgovarja »grozno katoliškemu« »Prim. L.«. Ježeš, Ježeš, kako daleč bi zašel, ljubi Kamie, malo izobraženi klerikalci na Velikem Dolu, tvoji soobčani, te pomilujejo. Pa še smiliš se jim. Olej, da ne boš ferdaman? O, vi hincvci, farizeji, pobeženi grobovi. — Če je govoril Kante proti dr. Stepančiču, ste govorili tudi vi proti dr. Gregorinu in morda še bolj debele. Da pa je agitiral, komu kaj mar, kaj je tako vroče agitiral tudi Zavadlavov Miho, ki nima niti volilne pravice. Da ni volil za Gregorina pri zadnjih volitvah, to je njegova stvar, saj tudi dr. Gregorcig je bil enkrat dr. Gregorčič.

O socijalistih pa kar tiho, ker je marsikateri socijalist, ki ga vi ne poznate, celo oni, ki hodi pet na kor, ba je tudi oni, ki pomaga v sili oblačiti duhovnika.

Bog daj, da bi nam naše kokodakanje prineslo ugodne rezultate, in da ne bi ostal kak klopotec. Pred 22 leti so se zvalila piščeta, ki še sedaj niso poginila in kaša se je kuhala, ki se še sedaj ni pohlajila. Tedaj pozor! Upamo, da nas razumete! Izderite najprej bruna iz svojih oči in še le potem pezdite svojemu bratu.

Vaših je menda nekaj čez 11 »čukcev« odnosno »čukov«, druga mladina je naša, kakor bo ona, ki jo imate sedaj vi v svojih rokah kot ne še izkušeno.

Res, pametni moramo biti, da ne posegne ta včasih podivjana druhal po drugih sredstvih — poenih. Oglasite se še, pa bomo še odgovarjali! Na »videnje«!

Občevalni jezik domačega prebivalstva Primorske

na podlagi materijala, ki so ga podoblastni k. namestništva ugotovile iz vsega ljudskega štetja leta 1910:

Trst in okolica: navzočega prebivalstva 230.704, navzočega domačega prebivalstva 190.900. Občevalni jezik navzočega domačega prebivalstva: slovenski 37.063 italijanski 142.113, nemški 9.689, hrvatski in srbski 1422, drugi 613. Na vsakih 1000 navzočih domačih prebivalcev se jih poslužuje slovenskega občevalnega jezika 194,1, italijanskega 744,4, nemškega 50,8, hrvatskega in srbskega 7,5, drugega 3,2.

Goriško-Gradiška: Navzočega prebivalstva 260.269, navzočega domačega prebivalstva 249.502. — Občevalni jezik navzočega domačega prebivalstva: slovenski 151.167, italijanski 93.143, nemški 4488, hrvatski in srbski 180, drugi 520. Na vsakih 1000 navzočih domačih prebivalcev se jih poslužuje občevalnega jezika: slovenskega 605,9, italijanskega 373,3, nemškega 18,0, hrvatskega in srbskega 0,7, drugih 2,1.

Istra: Navzočega prebivalstva 403.550, navzočega domačega prebivalstva 386.473. Občevalni jezik navzočega domačega prebivalstva: hrvatski 166.756, slovenski 57.576, italijanski 147.429, nemški 11.725, drugi 2987. Na vsakih 1000 navzočih volilcev se poslužuje hrvatskega jezika 431,5, slovenskega 148,9, italijanskega 381,6, nemškega 30,3, drugih 7,7.

Primorska: Navzočega prebivalstva 826.875, navzočega domačega prebivalstva 826.875. Občevalni jezik navzočega domačega prebivalstva: slovenski 245.806, hrvatski in srbski 168.358, italijanski 382.685, nemški 25.902, drugi 4.124.

Na vsakih 1000 navz. dom. prebivalcev se poslužuje slovenskega jezika 297,2, hrvatskega 203,8, italijanskega 462,8, nemškega 31,3, drugih 4,09.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Iz Sela na Vipavskem. — Zadruga v Selu na Vipavskem je imela svoj redni občni zbor, na katerem se je spremenilo nekatere šš. Po občnem zboru so napravili člani in naprednjaki iz Sela in Batul omizje ter pili par kozarcev vina. Ob tej priliki so se spomnili prepotrebne šolske družbe sv. Cirila in Metoda ter izjavili, da hočejo brez izjeme pristopiti kot člani k podružnici. Nabrali smo 16 K kot mal dar domu na altar. Denar je sprejel g. Jos. Mermolja ter ga poslal družbi v Ljubljano. Hvala prisrčna vsem, posebno g. Fr. Baverju, ki je daroval sam 5 K.

G. Hinko Kobl, postajenačelnik Nomenj v Bohinju, je poslal C. M. družbi 7 K, nabranih na ženitovanju g. Janka Učarja in Marjetice Skrovnikove v Gorici. Hvala! Komers poslovljni in družilni bode vselej tudi v spomin in v korist naši družbi sv. Cirila in Metoda!

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil g. P. Magdič, veletržec v Ljubljani, K 100 od prodanih narodnih znakov. To je četrtri stotak v kronah, s katerim je vsega priporočila vredna tvrdka P. Magdič obdarila našo družbo iz dobička od prodanih narodnih znakov, s katerimi dokumentuje javno slovenski rodoljublje, da so prijatelji C. M. družbe. Hvala!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala Kolinska tovarna 900 K kot običajni prispevek od prodane kavine primesi. Kavina primes Kolinske tovarne je po svoji pohlvalni kakovosti in vsled zmernih cen naša odjemalcev povsod med Slovenci. To nas veseli tembolj, ker podpira Kolinska tovarna našo prepotrebno družbo sv. Cirila in Metoda. Hvala!

Pohvalno delavna je podružnica C. M. v Volčjadrugi na Goriškem. Bodrilno glasilo za slovensko obrambo, »Slovenski Branik«, je dobilo tankaj sedem novih naročnikov, ker nani je zagotovilo za uspešno delovanje v podružnici in za širjenje slovenske zavednosti. V Volčjadrugi nabirajo štiri nabiralniki za C. M. družbo darove, uporablja se računske lističe, po trgovinah in trafikah se prodaja narodno blago, podružnični odbor pa skrbi za potrebno agitacijo. Za C. M. družbo raste zanimanje tudi med prav preprostim ljudmi in v korist »Narodni šoli«, ki jo je letos sezidala družba sv. Cirila in Metoda v Gorici, se živahno agitira in nabira prostovoljne doneske od osebe do osebe. Tej vzorni podružnici slava in hvala!

(Dalje v prilogi.)

Preveliko zavživanje alkohola se po pravici označuje kot zelo pogosten vzrok nastalih bolezni pri prebavljanju. Poskusi na medicinski kliniki kralj. univerze v Budimpešti so podali, da so pijanci, ki so vsled dolgotrajnih žledodčnih bolezni že popolnoma izgubili slast do jedi, isto zopet dosegli po vsakodnevni uporabi naravne **Franc Jožef-ove** grenčice že po presenetljivo kratkem času. 20.

Chanat je odšel jezen.

»Župan sem, prvi v občini,« si reče, »pa me tako zapostavi.«

Ko je zvedel, da je obiskal notarja Provierom-Laforeta, je bil še bolj divji.

»O, ko bi ostal notar,« je zdihoval, »zdi se mi, da je bankir v stopnji za notarjem.«

K tej jezi ga je nadlegoval še Monestrel vedno, naj mu vendar končno pokaže dokaze o Tenimovem premoženju.

»Da«, pravi Chanat, »predstavljajte si, moj sorodnik je bil tako malomaren, da je prinesel seboj samo dokaze, ki jih je imel oče doma, listine, ki so pa pri notarju v Vernouxu, je pa pozabil.«

»To je škoda«, meni Monestrel, »ali mislim, da je imel dovolj časa, da bi si jih pustil poslati.«

»Kaj pa mislite! Saj vendar veste, da bi bil v večnem strahu, da se izgube. Jaz za mojo osebo ne zaupam pošti nič, kar ima le količkar vrednosti in to še celo sedaj v teh časih.«

»To je jako previdno od vas, gospod župan. Lahko mi pa vseeno pokažete papirje, ki jih je prinesel gospod Tenin s seboj.«

»Z veseljem, samo opozorim vas, da je to le malenkost tega, kar posedujejo njegovi stariši v resnici.«

Iz papirjev je bilo razvidno, da ima Teninov oče premoženje v posestvu vrednem približno šestdesettisoč frankov, hiša in vrt, katero so imeli stariši z družino zase, zraven, ki torej ni prinašalo nikakega dobička. Po tem je imel Teninov oče letnih dohodkov od svojega posestva, kakih devetsto frankov.

»To ni nič«, pravi Monestrel.

»Seveda ne«, odvrne Chanat, »bila je neumnost, prinesiti samo te listine seboj. Sicer bi se pa dalo dobiti iz posestva mnogo več, Vi bi si morali stvar sami ogledati.«

»Jaz?«

»Da, ljubi prijatelj, stvar sem že uredil s Teninom. Peljala se bodeva skupaj v Vernoux, potem se lahko prepričate sami o premoženjskih razmerah rodbine Tenin.«

»Potovati! To je lahko rečeno, ali jaz nimam veselja, podstopiti se na tako dolgo, težavno pot.«

»Dolga, težavna pot! Vi se šalite, ljubi prijatelj! Peljete se do Valence, od kjer vas pelje potem Teninov oče z vozom v Vernoux.«

»Da, ali od Roybone do Valence stane vožnja denar, da ne pozabim poti nazaj.«

»Za to si ne delajte nikakih skrbi, ljubi Monestrel, to je moja stvar. Želel sem žvezo z vašo gospodično hčerko, pustil sem priti Tenina, torej bom tudi rad trpel stroške potovanja, da pride vendar enkrat do poroke.«

»O, moj ljubi gospod Chanat, vi hočete ...? Ali tega ne morem sprejeti.«

»Ne delajte se okolnosti. Pripravite se takoj za potovanje, da se jutri že lahko odpeljete.«

»Jutri že?«

»Čim preje, tem bolje, da se ljuba otroka lahko kmalu poročita in postaneta srečna. V enem mescu bi bila lahko poroka.«

»Vi mislite torej že res jutri ...?«

»Seveda! Saj vendar ni tako nevarno! Potovali ne bodete v Afriko! Odpeljete se jutri od tu, ste osem dni v Vernouxu, prihodnji teden ste pa lahko zopet nazaj.«

Če torej mislite ...

Ko je šel domu, si je mislil: Teninovi se bodo dobro pogostili, bo dovolj jedi in pijače — gren. —

Doma je povedal svoji ženi, da misli potovati v Vernoux.

»Ti gotovo nisi pameten«, odvrne ona. »Ti se boš tam zavezal, kar potem ne bomo mogli izpolniti, saj veš, Lucija je trmoglava, in ne bo hotela odjenjati od Alberta.«

»Jaz sem gospod, če zapovem, mora ubogati.«

»Z Lucijo ni nič pričeti; v štano je reči pri poroki pred vsem svetom: ne. Ne bodeš je mogel izneveriti Albertu, kar se pa mene tiče ...«

»Da, da, vem, ti bi mu jo dala, tvojo hčer sinu moža, ki nas ...«

»Poslušaj Monestrel!«

»No?«

»Ali nam ni Galtier škodoval, kjer je le mogel?«

»To veš tako dobro, kakor jaz.«

»Ali ni vodil pravde zoper nas in pri tem zaslužil denar?«

»Gotovo.«

»Povej mi torej, ali bi ne bilo lepo maščevanje, vzeti njegov denar, njegovo premoženje ...?«

»Močli, močli«, odvrne Monestrel, omajan v svojih sklepih, »močli, ti ne veš, kaj govoriš, ali pa si vrag!«

Bil je močno razburjen, pozno v noč je hodil po sobi gor in dol; ko je pa prišlo jutro, vzel je svojo potno torbo in jo založil z malenkostmi; misel, da bo zdrževan in pogosten cel teden zastoj, je zmagala.

Gospa Monestrel je bila močno začudena, ko ga je videla tako pripravljene na pot.

»Ti hočeš torej res ...?«

Državna poslanca dr. Gregorin in dr. Rybař o ustanovitvi „Hrvatsko-slovenskega kluba“.

Dr. Gregorin in dr. Rybař sta poslala listu „Jutro“ sledečo popravko:

Dunaj, 20/7 1911.

Cislano uredni štvo!

Ozirom na vesti in trditve, priobčene v številki Vašega čenjenega lista od dne 19. t. m. v rubriki »Najnovejša telefonska in brzojavna poročila« in pod naslovom »Dr. Rybař in dr. Gregorin v Šusteršičevem klubu. Šusteršič dosegel svoj namen. Izdajstvo nad Dr. Ravniharjem« — pozivljava to čislano uredništvo v smislu § 19. tisk. zakona, da objavi ta-le

Popravek:

Ni res, da sva podpisana stopila v dr. Šusteršičev klub, marveč je res, da sva z dr. om Laginjo, Mandičem in Spinčičem ustanovila »Narodni klub«, ki je kakor tak vstopil, ne v Šusteršičev klub (Hrvatsko-slovensko zajednico), marveč v novo parlamentarno skupino »Hrvatsko-slovenski klub«, kateri novi klub predstavljajo torej zvezo dveh samostojnih klubov. Torej res, da sva podpisana kapitulirala pred dr. Šusteršičem. Ni res, da sva si midva podpisana z omenjenimi istrskimi poslanci le začasno ustanovila svoj klub, marveč smo si ustanovili »Narodni klub« v nadi in z izrecnim namenom, da se posredovanjem istega posreči spraviti na podlagi narodne misli vse jugoslovanske poslance v en klub, ki naj bi obstajal iz vseh posameznih jugoslovanskih parlamentarnih skupin, oziroma frakcij. Ni res, da bi se bil dr. Šusteršič izjavil, da sprejme našo petorico v svoj klub, če pustimo ljubljanskega naprednega poslanca dr. Vladimira Ravniharja na cedilu ter da se s ta nakana posrečila, pač pa je res, da v tem vprašanju sicer z dr. Šusteršičem govorilo, a se ni moglo ničesar dogovoriti, ker dr. Ravnihar ni prijavil vstopa v »Narodni klub«, temveč si je pridržal končno odločitev glede vstopa v eno ali drugo parlamentarno skupino v smislu sklepa, ki ga je pričakoval od vodstva kranjske narodno-napredne stranke v tej stvari.

Ni torej res, da smo midva, Matko Mandič, prof. Spinčič in dr. Laginja klonili svoj tilnik pred Šusteršičem, vstopili v njegov klub in pustili dr. a Ravniharja na cedilu, marveč je res, da smo poslanci združeni v »Narodnem klubu«, zahtevali, da se ustanovi nova parlamentarna formacija, ki naj bi za sedaj, kakor že navedeno, obstajala iz »Hrvatsko-slovenske zajednice« in iz našega »Narodnega kluba« in v katero novo formacijo bi zamogla vstopiti pozneje skupina dalmatinskih poslancev, ki za sedaj ni hotela vstopiti v novo ustanovljeni »Hrvatsko-slovenski klub« in v kateri klub bi zamogel vstopiti tudi dr. Ravnihar, bodisi naravnost, bodisi s pristopom v »Narodni klub«, ali v »Dalmatinski klub«. Ni torej res, da se je dr. Šusteršičev klub, ki mu je ime »Hrvatsko-slovenska zajednica« sedaj spremenil v »Hrvatsko-slovenski klub«, marveč je res, da oba kluba obstajata eden zraven drugega, kakor obstaja zraven istih »Narodni klub« še nadalje, kateri posredni klub se je konstituiral tako, da je izvolil prof. Spinčiča predsednikom, a dr. a Gregorina tajnikom. Ni res, da je dr. Šusteršič stavil nam članom »Narodnega kluba« edini pogoj: »Ali z mano, to je brez dr. a Ravniharja, ali pa vas ne sprejemem v svoj klub ter ni res, da smo midva, Mandič, Spinčič, in Laginja vrgli puško v koruzo ter vstopili pod Šusteršičevo komando. Ni torej res, da smo izdali interese svojih volilcev, marveč je res, da smo po svojem prepričanju se svojim postopanjem ravnali na korist svojih volilcev ter da z mirnim srcem pričakujemo pravične sodbe svojih volilcev.

Z odličnim spoštovanjem:

Dr. Gustav Gregorin,
državni poslanec mp.

Dr. Otakar Rybař,
državni poslanec mp.

Porotna razprava radi poloma laškega denarnega zavoda „Banca popolare Goriziana“.

Priča Ivan Faganelli iz Mirna. Priča je Slovenec in izjavi, da ne razume italijanske. Sklene se, da bo prevajal njegove izpovedbe svetovalec Strausgittl. Izjavi, da je imel eno akcijo B. P. in ker je rabil denar, jo je dr. Luzzattu prodal za 200 K ter 12 K za obresti dobil. Na vprašanje, zakaj je prodal akcijo ravno Luzzattu, pove da zato, ker je bil Luzzatto upravni svetnik banke.

Priča Josip Venuti je bil upravni svetnik banke od 1. 1905 do zadnjih dni. Priča izpove kakor prejšnji upravni svetnik, namreč da je vse zaupal ravnatelju Colle-tu, da je podpisaval vse večinoma ne da bi prej čital. O odpustu Colleta ga je obvestil preds. Lenassi. Motiviral je odpust s tem, da je zasačil Colleta pri gri. Zgube da so znašale 100.000 K, da pa so bile krite s hišami Colle-ta. O bilanci ve toliko, da se je v dotični seji slikal položaj banke kot precej ugoden. Pozneje so prišle denarne stiske; garancijo za nove zneske je podpisal tudi on. Če bi bil vedel za slabo situacijo banke, bi ne podpisal. Nekega dne je videl na mizi v banki menice tvrdke Wassermann. Takoj se mu je dozdevalo, da niso dobre. Glede na to je dobil nalog svetovalec Mistruzzi, naj gre v Pulj. O zadevi Conforti ve samo toliko, da je bilo podjetje prodano tvrdki Bertolini iz Parme in da je to transakcijo odobril upravni svet. Drž. pravdnik: Ali se vam ni dozdevalo, da se je zaupalo Confortiju več kredita, kakor ga je bil dovolil upravni svet? Venuti: Da, v oči mi je padlo neko pismo, ki sem je podpisal. Glasilo se je za jako velik znesek. Toda ravnatelj me je pomiril, češ, da je tvrdka solidna in da smo kriti s hipoteko. Drž. pravdnik: Ali vas ni Lenassi pomirjeval v neki seji, češ, da ne bo nikakih izgub? Venuti potrdi. Drž. pravdnik: Pozneje je Lenassi rekel glede izgub pri Confortiju, da bi te utegnile znašati največ 50.000 K? Venuti potrdi. Drž. pravdnik. V seji upravne sveta, ko je bila predložena bilanca, ni-li predsednik govoril o izgubah pri igri, o odpisih itd.? Kaj je sploh rekel? Venuti: Predsednik je samo rekel, da se je bilanca napravila z vso možno natančnostjo. Priča ni nikoli govoril z nikomur pri banki o izgubah. Če bi bil vedel, da je toliko izgube, bi ne dal za sanacijo B. P. niti vinarja. Na to so bile zaslišane še priči Kürner in Bozzini. Vsi so nalično enako izjavili, da so vsi podpisovali ne da bi čitali. Zavračajo torej vso krivdo na Colle-ta.

Zaslišujejo priče. Zaslišan je bil veletržec Anton Orzan, ki je bil tudi član upravnega sveta banke. On tudi ni vedel, če se igra v banki, vedel pa, da se je kupovalo za tretje osebe. Pisem vseh ni čital, ko je podpisoval. Gledé Confortija je dovolil zneske 20—30.000 K. Colle mu je zatrjeval, da je vse prav varno ter da je tvrdka solidna. Imel je polno zaupanje v Colleja in Lenassija. Zatrjuje odločno, da ni imel nikakih prednosti pri banki. On je imel bridke skušnje z banko, stane ga nad 400.000 K. Zaupal je tudi Luzzattu.

Včeraj

je naznanil predsednik, da se od priče Chiarlo ne zahteva, da pove ime one osebe, ki mu je zaupno razodela, da se igra v banki.

Zaslišan je bil potem farmacevt Wasserman iz Pulja, ki je podpisal menice za 360.000 K v garancijo Colleju. Pravi, da mu je povsem zaupal ter mu ustregel s podpisom. Na vprašanje, če ni mislil, da mu lahko nastane škoda, je rekel, da ne, ker je imel Collejevo garancijo. On ne ve nič o igrah, o krahu je izvedel iz listov.

Jos. Vidmar je imel kontokorent pri banki 23000 K že prva leta. Colle mu je svetoval, nakup onega gozda na Koroškem. Kupil ga je za 423000 K, ker so mu zagotovili, da je 48000 kub. m lesa po 9'42 K. Ko je prišel tje, je videl, da je kupčija slaba. Ta kupčija je bila njegova poguba. Za 423000 K je dobil potem na dražbi ko-

maj 130.000 K. Colle pravi, da mu je bilo dovoljeno kredita 360.000 K. Vidmar ne ve nič o tem. Leta 1909. v marcu ga je pustila banka na cedilu.

Potem je bil zaslišan Brattl, bivši tovariš Confortijev, ki pravi, da nima on odgovarjati za nič. Med izpovedjo je vskliknil, da pri njem niso našli ne denarjev skritih v perilu, on ni naložil v blagajne 30.000 K, nič niso našli, kar bi se dalo zapleniti....

Zasliševanje prič se nadaljuje.

Domače vesti.

Masaryk o skupnem jugoslovanskem klubu. — Kaj pravi Masaryk? Pravi takole: »Poznam primorske poslance že dolgo osebno, so častivredni in zaslužni možje, katere je vodila gotovo najboljša volja. Domnevali so si, da ustvarijo s »Slovensko-hrvatskim klubom« organizacijo, ki se da, kakor hitro odpadejo za ostale izven nje stoječe poslance specialni zadržki, združiti s celo jugoslovansko delegacijo. Zmotili so se, in mesto da bi bili storili zasluzno delo, so se izročili oblasti klerikalcev, ker so pozabili poudariti svoje in ostalih jugoslovanskih poslancev pravice.

Moja sodba o njih koraku je ta, da je bil v vsem prenapljen. Hrvatsko-slovenski klub v tej obliki, kakor so ga pomagali ustvariti primorski poslanci je kot skupna jugoslovanska parlamentarna organizacija nemogoč. Odpor v slovenski napredni javnosti kaže pravilnost tega nazora.

Pogrešek je storjen. Treba ga popraviti. Slovenski napredni poslanci morajo uvideti, da so se prenaplili. In spoznanje je začetek zboljšanja. »Narodni klub« je šel predalet — treba storiti korak nazaj.

Slovenska napredna javnost pa bi naj mirno in z upoštevanjem vseh argumentov presojala dejanje svojih poslancev, ki zaradi tega, da so storili napako, še nikakor niso izdali svojih principov.

Kar se tiče očitane prenapljenosti in pogreška, je zavrnjeno očitavanje v pismu dr. Rybařa, v današnjem uvodnem članku objavljenem. Masaryk pa odkrito priznava njih dober namen in najboljšo voljo. —

Treba pač upoštevati, da tu gre za skupnost, tisto tolikokrat od vseh strani povdarjano skupnost, ki zahteva, da domači spori ne sežejo na Dunaj v taki meri, da bi bilo tam nemogoče vsako skupno delo, kakoršnega potreba se povsodi navaja. Ali ho mogoča taka prava skupnost, ali ho držala — to pa bomo videli. Mogoče le sv. Duh navdaja dr. Šusteršiča s potrebno mu jugoslovansko pametjo!!?

Z odločnim »da«. — Prof. Masaryk je odgovoril na vprašanje, je-li skupnost parlamentarne organizacije vseh Jugoslovancev potrebna, v splošnem z odločnim »da«. »Po analogiji enotnega češkega kluba se da taka organizacija gotovo tudi ustvariti. Treba pa predvsem poudariti, da so iz kompetence češkega skupnega kluba izločena vsa strankarsko-sporna vprašanja: na moj in predlog bivšega tovariša dr. Drtine, je po pravilih E. Č. K. prepuščena posameznim klubom, oziroma posameznim članom popolna svoboda ne le v gospodarskih, temveč tudi kulturnih, predvsem cerkvenih in naboženskih vprašanjih. Poudarjam, da so ta pogoj sprejeli predvsem tudi naši češki klerikalci.

Delokrog enotnega kluba je torej strogo omejen na ona vprašanja, v katerih se vse stranke lahko odločijo k skupnemu nastopu, ne da bi pri tem morale na ta ali oni način kršiti svoj specialno strankarski program.

To bi moral biti tudi predpogoj, po katerem bi se ne smeli slovenski napredni poslanci odločiti za vstop v jugoslovansko enoto.

Brezdvomno bi se dalo potem take skupne organizacije marsikaj doseči. Nje veliki pomen leži v tem, da bi zbrala vse jugoslovanske glasove ter preprečila, da

se razbijajo in tako medsebojno paralizirajo.

Pogoji za zvezo s »Hrvatsko-slovenskim klubom« so ti-le:

Dr. Gregorin, dr. Laginja, prof. Mandič, dr. Rybař in profesor Spinčič stopajo kakor »Narodni klub« v zvezo s »Hrvatsko-slovensko zajednico«, s katero tvori jo napram vladi in drugim parlamentarnim skupinam eno edinstveno parlamentarno in taktično enoto pod imenom »Hrvatsko-slovenski klub«, smatrajoč kakor dogovorjeno, da se jeden podpredsednikov »Hrvatsko-slovenskega kluba« voli iz članov »Narodnega kluba«, ter da si pridržuje avtonomno postopanje v prašanjih, ki se tičejo izključno njihovih volilnih okrajev. V vseh vprašanjih, ki spadajo v delokrog »Hrvatsko-slovenskega kluba«, odločuje, kar je sicer samo po sebi umevno, majoritetni princip.

Tostvarno treba pretrpeti prej označeno stališče Čehov nasproti jednotnemu njihovemu klubu ter primerjati isto s tu navedenimi pogoji. Razmerje mora biti urejeno tako, da je prostora v enoti za vsakega poslanca. Kakor pri Čehih!

Obsojamo. — Današnje »Jutro« je priobčilo iz Črnič »odprto pismo na poslanca dr. Gregorina«, delo jednega človeka. »Pismo« kar prekipeva ogorčenja, da je Gregorin vstopil v Šusteršičev klub! Pojasnilo v današnjem listu iz peresa dr. Gregorina in dr. Rybařa pa spričuje, kako je s podtikanjem poslancu dr. Gregorinu, da je vstopil v Šusteršičev klub. Naj to pojasnilo dobro prečita prizadeti v Črnicah pa bo videl, kako se je prenaplil v svoji sodbi. Skrajno neumestno je ono »odprto pismo«. Obsojamo to pismo. Dr. Gregorinu pa se ni treba na isto čisto nič ozirati. — Če bi bilo pri »Jutru« količjak razsodnosti, bi ne bilo priobčilo takega pisma. Taka gonja samo škoduje napredni stvari!

»Slovenec« in poslanec Ravnihar. — »Slovenec« je meznansko vesel, da je ostal napredni ljubljanski poslanec dr. Ravnihar izven klubov. »Slovenec« piše: »Ljubljanski poslanec je v parlamentu edina veša, ki sama tava sem ter tja in mora zdaj pri Čehih trkati, da ga vsprejmo. Menda ga bo oče Masaryk vzel v svoje naročje. Tam se bo lahko zavzemal za razporoko in svobodno šolo, kako pa bo mogel uspešno zastopati koristi ljubljanskega mesta, to si lahko vsak sam predstavlja. Kako se bo ozirala vlada na Ljubljano, slovensko prestolico, koje poslanec ni med Jugoslovani, ampak mora tabrhovati pri Čehih, ki mu svojih odsekovih mest ne bodo odstopili! Dobro si je izbrala liberalna Ljubljana. Čestitamo!«

Tako je torej veselje »Slovenčevov«. Na to pa prav hinavsko pozdravlja »Hrvatsko-slovenski klub« z bešedami: »Pozdravljamo ga kot Jugoslovani, ki nam je v prvi vrsti na srcu prosep in bodočnost celokupnega slovenskega in hrvaškega naroda v okvirju habsburške monarhije.

O celokupnosti govori hinavec v tem pozdravu. Ali celokupnost razume tako, da ne sme biti poleg poslanec ljubljanskega mesta... Taka podla in protislovenska pisava pač ne more biti opora Hrvatsko-slovenskemu klubu. Šusteršičevo glasilo tako samo podira Hrvatsko-slovenski klub ter zapira vstop ostalim poslancem.

Družabni večer v hotelu »Südbahn«.

— Po zaslugi g. Jos. Medveda se je vršil v torek v hotelu Südbahn prijeten družabni večer, pri katerem so v pevskih točkah nastopili g. a Jawurek, g. Trošt in gospica Medvedova. Gospa Jawurek nam je znana iz svojih nastopov pri koncertih Pevskega in glasb. društva, ter je tudi to pot nudila udeležencem tega večera s svojim krasno izvežbanim sopranom mnogo užitka. Nov nam je bil g. Trošt. Poleg svojih študij, vežba svoj glas na dunajskem konzervatoriju. Zapel je v svojem krasno donečem baritonu nekaj točk solospievov. Njegov obsežen glas je v obče imponiral, kar je dokazal ponovni aplavz. Čestitamo mu. Enako nova nam je bila tudi gospica Medvedova. S svojim srčkanim nastopom že na prvi mah očara poslušalca. Ima pa v resnici res mnogo obetujoč glasovni material. Divili smo se njenemu krasnemu prednašanju v solospjevu (»Oj ti črna ciganka« — —). Želimo jo še večkrat slišati.

Po laško in po nemško razglajajo v Gorici razne tvrdke, zaloge itd., da imajo na prodaj tako in tako blago. Po sloven-

ske ne naznanjajo nič, usiljujejo svoje blago na to pa ravno Slovincem! Slovinci v Gorici pa vedo, kaj je njihova dolžnost nasproti takim prodajalcem. Laški in nemški lepaki veljajo pač le za Lahe in Nemce. — Ne pohajajte tudi prireditelji, kamor se vabi le po laško in nemško! — Slovinci mora priti do prave veljave v goriskem mestu!

Kaj bo s brisko železnico, sprašuje nekdo v »Prismojencu«. Odgovorili so mu, da stvar se ni izpuščala iz vidika. — Ha! Brice imajo klerikalci za norca z železnico; tudi merijo jim jo pred volitvami, po volitvah se jim pa smejejo. Niso pa je izpustili iz vidika, ker pri prihodnjih volitvah bodo zopet norce brili z brisko železnico!

Vse nove lekarne v Gorici imajo samo laške napise; tudi stare, samo v Gosposki ulici je še napis »lekarne«. Vse lekarne v Gorici živijo po večini od Slovencev. Če bi Slovenci nehali hoditi v te lekarne, jih morajo takoj več kot polovico zapreti. Zato pa zahtevamo, da imajo vse lekarne v Gorici tudi slovenske napise. Naznanila, katere lekarne imajo ponoči službo in katere so odprte ob nedeljah in praznikih popoldne, so le laška. Zahtevamo, da se naznanja lekarniška služba tudi v slovenskem jeziku. — V tem oziru morajo nam pomagati tudi slovenske stranke, ki prihajajo v lekarne v Gorico. Vsi morajo zahtevati slovenske napise in slovenska naznanila! Tudi to je velika krivica, da so vsi lekarnarji v Gorici Lahi! — Glede napisov in naznanil moramo doseči svoje opravičene zahteve. Slovenci pač nismo samo za to tu, da bomo Lahe redili, oni pa bodo nas »spoštovali« s prepiranjem in zaničevanjem našega jezika!

Vojaške vaje 1911. — Rezervniki in nadomestni razaravniki se premeste v neaktivno razmerje takoj po dokončanih vajah dne 7. septembra. Po pisarnah uporabljenost moštvo se odpusti 15. septembra. Prvi turnus orožnih vaj za rezerviste in nadomestne rezerviste traja od 17. do 29. avgusta (pri pešpolku 27 in 47 od 20. avgusta do 1. septembra), drugi turnus pa od 26. avgusta do 7. septembra. Rezervisti in nadomestni rezervisti drugega turnusa se bodo udeležili večjih jesenskih vaj in bodo morali biti že zvečer 28. avgusta pri manevrih. Pehotna brigadna poveljstva bodo nameščena 21., divizijska pa 27. avgusta v okrožju, kjer bodo vadili podrejeni vojak.

Izpred sodnije v Trstu. — Gospod Josip Babič, iz Rodika, bivši kandidat za gorški deželni zbor, je bil dne 31. januarja 1911 pred okrajno sodnijo v Sežani obsodjen na 20 dni zapore, oziroma 200 K globe in poravnavo stroškov, in to vsled tožbe občinskega tajnika gosp. Frana Cerkenika, katerega je bil razžalil v službenih stvareh. Proti tej obsodbi je Babič uložil priziv na deželno sodišče in včeraj se je vršila vsključna razprava. Druga instanca je obsodila Babiča le na tri dni zapore, oziroma 30 krom globe in poravnavo vseh stroškov, a t ne toliko po zaslugi branitelja Laheve, marveč iz dejstva, da je tožitelj odpustil tožencu in da je navzoči rodiški župan, g. Čeh prosil sodni dvor za Babiča, češ, da je tožitelj že zadobil zadostno zadoščenje.

Nova vojaška bolnišnica v Gorici bo stala ob ulicah Ristori in Ciprijani na zemljišču 2 hektarja obsežnem. Zgradbe bodo 4, postelj 140. Dograjena bo vojaška bolnišnica tekom prihodnjega leta. Razsvetljava bo električna in plinova; voda iz mestnega vodovoda.

Dijak VII. gimnazije išče inštrukcij ali kakega drugega primernega dela čez počitnice. Naslov pove uredništvo.

Zahvala. — Učiteljskim abiturientom in abiturientkam izrekajo ob sklepu svojega zborovanja najpriščnejšo zahvalo za mnogobrojni obisk vsemu učiteljskemu naraščanju, cenjenemu učitelstvu, posameznim zastopnikom korporacij, poročevalcem listov in vsem drugim udeležnikom, ki so se udeležili zborovanja. Posebno zahvalo izrekamo gospodom pozdravnim govornikom: predsedniku »Zaveze jugosl. učit. društev« g. Jelencu, g. deželnemu poslancu Ganglu, g. predsedniku svobodomiselnega srednješolskega dijaštva Nagliču, krasnemu pozdravu g. prof. Juga in Vesenjaka, urednika »Sloge«. Je nam to poročstvo, da ima slov. učitelj is-

krene prijatelje, ki z njim čustvujejo, ki se bore za njegove pravice. Istotako boji izrečena zahvala vsem slov. listom, ki so prinašali objave za naše zborovanje. Z veseljem se nam je dalje zahvaliti za najlepše uspele vrtni koncert g. gostilničarju Gorsetu, ki je znan kot velik prijatelj našega učitelstva in po točni in solidni postrežbi, dalje našim orkestrom, prijaznemu g. nadučitelju Črnogorju, ki nam je daroval za gmojni prispevek vrtnega koncerta obilo množino cvetlic, vsem našim koleginjam — prodajalkam cvetlic in narodnega blaga; najiskrenejša zahvala dalje vsem ostalim udeležencem vrtnega koncerta, ki so nam z vstopnino in drugimi prispevki položili temelj za učiteljski sklad.

Notes, v kojem so bile važne beležke, je zmanjkal v četrtek zjutraj g. Al. Mozečiču na Tržaški cesti št. 96. Ako bi ga kdo našel ali prišel na sled, je uljudno naprošen, da naznani to lastniku.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bo sta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 23. do 30. t. m.

Sokolski vestnik.

Iz Ajdovščine: Zadnjič opozarjamo br. Sokolska in druga narodna društva, da se vrši **tukaj dne 23. t. m. zlet »Goriške Sokolske Zupe«**. Ista nam je porok, da zadovolji cenj. zletnike vsestranko v telovadnem oziru; da pa ti tudi po telovadbi ne bodo pogrešali zabave, so pa tozadevni odseki Ajdovskega »Sokola« noč in dan na delu.

Po raznovrstni javni telovadbi, pri kateri nastopijo telovadkinje, nar. ščaj in člani Sokolskih društev pri prostih vajah oziroma vajah na orodju in skupinah, vrši se na veselilnem prostoru velika ljudska veselica, katerega bode vsakemu vdeležencu nekaj zabavnega nudila. V razvedrilo cenj. občinstva se bo na večer prižigal umetni ogenj, spuščali se bodo balončki v zrak; za mladež se je postavilo visoko smreko z darili na vrhu, kateri osrečijo drznega plezalca. A tudi odraslim vdeležnikom se bo nudilo, da bode vsak njih za mal denar prinesel v svoj domači kraj trajne spomine na ta dan. Krasne spominske čašice, znaki, pahljače, razglednice itd. — vse to in drugo prodajalo se bo za lastno ceno.

Dalje še jednoč opozarjamo cenj. udeležnike, da se radi navala pri vходу na telovadišče vstopnice ne bodo tamkaj prodajale, temveč pri blagajnah ob potu na isto. Naj si torej vsak že poprej nabavi vstopnico.

Slednjič pozivljamo cenj. zletnike, da se ta dan radi njih vdobnosti poslužijo posebnega vlaka, kateri bode veliko hitreje vozil kakor sicer. Odhajal bode iz Gorice ob 12 uri 41 minut popoldne ter se vračal iz Ajdovščine ob 10 uri 35 minut zvečer.

Poleg tega bode pa mogoče le tem vdeležnikom prisostvovati sprevodu in pozdravom. Torej na veselo svitanje dne 23. t. m. Bratski Na zdar!

Telovadno društvo »Sokol« v Gorici naznanja, da se vdeležijo korporativno II. zleta Goriške Sokolske Zupe v Ajdovščini v nedeljo dne 23. t. m. Zbirališče za člane, ki se odpeljejo z vlakom ob 7:54 zjutraj v društveni telovadnici v ulici sv. Ivana točno ob 7 uri, odkoder se skupno odkoraka na južni kolodvor. Za ostale člane, ki se odpeljejo z posebnim vlakom ob 12:41 popoldne zbirališče na južni postaji. Skupen odhod iz Ajdovščine ob 10 uri zvečer, zbirališče na veselilnem prostoru. Bratje! Dolžnost naša je, da se tega zleta polnoštevilno vdeležimo. Na zdar! Odbor.

Zveza narodnih društev.

Slovenski četrtletnik moškega učiteljskega v Gorici so izročili nad 100 vezanih knjig leposlovne in poučno-gospodarske vsebine Zvezi narodnih društev z naročilom, naj služijo te nabrane knjige kakemu našemu društvu kot temelj večji knjižnici. Knjige bodo poslale Bralnemu društvu v Sv. Križu pri Ajdovščini. Tem potom izreka predsedništvo Z. N. D. mladim a vnetim rodoljubom najpriščnejšo zahvalo za darovane lepe knjige in želi tudi svojemu društvu v Sv. Križu obilo uspeha.

Veliki Dol — 9. t. m. se je tu vršilo ustanovno društveno zborovanje »kmet-sko izobraževalnega društva Veliki Dol«. Zborovanja se je udeležilo 20 naprednjakov, mnogi so iz strahu pred stariši in drugimi ljudmi, ostali doma, ki se pa pozneje skoro gotovo vpišejo v društvo. Sklicatelj A. Rok pozdravi navzoče in pojasni društvena pravila. Izmed 20 navzočih naprednjakov so se vsi vpisali v društvo in plačali po 1 K vstopnine. Predsednikom je bil z vslikom izvoljen naš znani Kante; prav tako so bili z vslikom izvoljeni odborniki: Rebula Franc, Mrkuža Friderik, Živec Alojzij, Rebula Alojzij, Grgič Alojzij in Perčič Viktor. Podpredsednik je: Rebula Alojzij, blagajnik Mrkuža Friderik, tajnik Grgič Alojzij. Za začetek smo sklenili naročiti »Edinost«, »Sočo«, »Primorski Gospodar« in »Primorski list«. Društvo pristopi »Zvezi narodnih društev na Goriškem«.

K sklepu pozivlja predsednik društvenike k složnemu delu in prid naši mili slovenski domovini, vabeč jih, da se vselej in povsod dostojno vedejo, da bodo v vzgled vsej občini. Cesarju se je zaklicalo trikratni živio.

Na tem mestu bode omenjeno, da je bilo to društvo krvavo potrebno, ker tukajšnji ljudje nimajo prilike se drugače izobraževati.

Društvo kličemo: živi, rasti, cvetiti!

Pevsko-bralno društvo »Tomaj«, združeno s »Ciril Metodovo podružnico v Tomaju« priredi dne 20. avgusta t. l. veliko veselico, na korist Ciril Metodove družbe. Vspored je jako obsežen, zato so vljudo naprošena vsa sl. bratska društva, katera se blagovole udeležiti veselice, da objavijo vsaj do 25. t. m. ime pesni, s katero mislijo sodelovati. Ob enem so naprošena vsa sl. društva, da ne prirede isti dar v obližju nikake veselice. Vspored se objavi pravočasno. Odbor pevske-bralnega društva »Tomaj« in podružnica Ciril-Methodove družbe.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Uvoz prašičjega mesa iz Srbije. — Po zadnji, med Avstrijo in Srbijo sklenjeni trgovinski pogodbi določeni kontingent uvoza prašičjega mesa iz Srbije bo izčrpan še tekom tega meseca. Do 12. t. m. se je izvozilo iz Srbije k nam in na Ogrsko 43.336 prašičev. Najvišji import pa je določen na 50.000 prašičev. Srbsko poljedelsko ministerstvo že opozarja srbske živinorejce na to okolnost.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji 21. t. m. je poslanska zbornica s 367 od 429 oddanih glasov izvolila posl. Sylvestra za predsednika. Za podpredsednike so bili izvoljeni Italijan Conci, Poljak German, krščanski socijalec Jukel, socijalni demokrat Pernerstorfer, Jugoslovani Pogačnik, Rusin Romančuk in Čeh Zdrasky.

Na to je sledila volitev zapisnikarjev. — Potem ko je bila zbornica konstituirana, je predsednik naznanil, da bo čestital o priliki zaroke nadvojvodi Karol Franc Josipu.

Na to so bili prečitani številni došli spisi, na kar je prišlo do burne debate pri glasovanju o dnevnem redu prihodnje seje. Vlada je predložila veliko število zakonskih načrtov, predloženih že v prejšnjem zasedanju. Naučni minister je predložil zakonski načrt tičoč se ustanovitve samostojne juridične fakultete z italijanskim učnim jezikom na Dunaju. — Posl. dr. Šusteršič je stavil predlog, tičoč se ustanovitve državnega monopola za zavarovanje življenja. Vlada je predložila zakonski načrt, da se zavarovanje proti nezgodam razširi tudi na obrate pomorskega plovstva in pomorskega ribarstva. — Zbornica je sklenila, da bo najprej razpravljala o bančni predlogi in je s 194 proti 168 glasom odklonila predlog socijalnih demokratov, naj bi se najprej razpravljalo o pomankanju mesa. Med debato o dnevnem redu je prišlo med socialnimi demokrati in nemškimi nacionalci do hru-pnega prerakanja. — Po zaključku seje so nekateri obiskovalci galerije protestirali proti odklonitvi socijalnodemokratskega predloga.

Prihodnja seja v torek.

Prvi izgred v drugi ljudski zbornici. — Koncem seje 19. t. m. je bil v zbornici prvi izgred. Sprli so se Rusini in Rusi. Rusini so namreč izjavili, da ne priznavajo spojitve Ukrajine s krakovsko vojvodino. Rusi so pa ugovarjali, ker ruščina ni priznana kot jezik in narodnost v Avstriji. Poslanca Staruch in Trylowski sta klicala: »Rusini smo! Proč z Rusijo! Forstner: »Odlazite v Rusijo, če Vam je tam tako všeč.« Staruch kaže s prstom na Markowa, ki se je podal na predsedniški oder: »Kaj dela tam? Doli z njim!« Choc Staruchu: »Saj je poslanec; kot Vi in ima zato pravico, da gre na oder.« Staruch Chocu: »Vi podpirate narodnega izdajalca. Sramota! Če bi kak Čeh tako izdal svoje ljudstvo kot je Markow Rusine, mu odtrgate glavo. Sramujte se«. Med takimi in podobnimi prijaznostmi se je zaključila seja.

»Nemška narodna zveza.« — Parlamentarna komisija Nemške narodne zveze je sklenila predlagati, naj se nakaže deželam 20.000.000 K za izboljšanje učiteljskih plač. Razpravljali so tudi o vprašanju draginje mesa.

Zaradi krvavih dogodkov v Drohobocu vloži tudi klub poljskih socialnih demokratov mujen predlog, ki zahteva: 1. Naj zbornica izreče svoje obžalovanje zaradi dogodkov in svoje simpatije žrtvam. 2. Naj se uvede stroga preiskava in krivci kaznujejo brez obzira na njih položaj. 3. Naj se žrtvam in zagostalom določi popolna odškodnina. — V utemeljitvi se naglašja potreba, da se izpremeni volilni zakon, čigar pomanjkljivosti so omogočile one dogodke. Tako se zahteva tudi zakon, ki naj določi, da je vlada v polni meri odgovorna za škodo, katero prozroče njeni organi.

Italijanski socialno demokratični poslanci. — Italijanski socialno-demokratični poslanci Pittoni, Oliva in Battisti ter rutenški socialni demokrat poslanec Wytek so se priklopili klubu nemških socialno demokratičnih poslancev kot gostje.

Avstrija in Albanija. — Dr. Krek je interpeliral včeraj v poslanski zbornici glede nemirov v Albaniji, ali hoče ministerski predsednik storiti vse potrebno, da stori Avstro-ogrsko svojo pristoječo jejo dolžnost nasproti nemiru v Albaniji.

Za uvoz argentinskega in srbskega mesa. — Vršijo se pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado glede novega uvoza argentinskega mesa. Ogrska vlada je pripravljena, dovoliti nov uvoz proti primeri drugi koncesiji. Razgovor je bil v ministerstvu tudi o večjem uvozu mesa iz Srbije kot doslej.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neuporabljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Molle-vo Franc. žganje in sal

za ribanje života. — Bolečino olajšujoče in okrepujoče staroznano sredstvo proti trganju in rehljenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2.—
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna
A. MOLL, c. in kr. dvorni zaloznik, Dunaj,
Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli.

Goriška kolesarska zveza.

Nedeljska cestna dirka Kobarid-Tolmin (13 1/2 km) se je izvršila v vsakem obziru v najlepšem redu in v zadovoljnost gledalcev.

Zanimanje med dirkači in sploh med občinstvom je bilo veliko. Dirka se je pričela ob 2 1/2 uri pop. Pričatenih dirkačev raznih kol. društev na Goriškem je bilo 11, ki so se vsi vdeležili dirke. Izid dirke je sledeč: I. Alojzij Semolič (»Miren«) rabil 16'3". II. Slavko Šinigoj (»Gorica«) rabil 16'6". III. Slavko Petelin (»Danica«) rabil 16'56". IV. Alojzij Srebrnič (»Solkan«) rabil 17'2". Društveni prvak kol. društva »Gorica« za leto 1911, g. Slavko Šinigoj.

K dirki juniorov se je priglasilo 9 dirkačev, od teh se je dirke vdeležilo 6. Izid iste je naslednji: I. Anton Bašin (»Gorica«)

rabil 17'30". II. Alojzij Komel («Solkan») rabil 17'44". III. Janko Rivec («Gorica») rabil 17'58". IV. Anton Trevižan («Gorica») rabil 18'22". Splošno rečeno, so dirkači takrat pravi dobro dirkali, zakar jim tem potom izrekamo najsrčnejšo zahvalo. — In ta dirka naj služi sploh v spodbudo in v razvoj našega kolesarskega športa s pripravo novih članov, novih moči.

Po dirki so se društva in občinstvo podala na veselilni prostor, kateri je bil za ta dan okusno okinčan in zvečer čarobno razsvetljen.

Ob 6. uri je pričela veselica združena z umetno polževo dirko, za katero je vladalo med občinstvom spet veliko zanimanje.

Izid umetne polževe dirke je sledeči: I. Slavko Šinigoj («Gorica»). II. Slavko Vuga («Solkan»). III. Josip Mahnič («Solkan»). III. Janko Rivec («Gorica»).

Po dokončani dirki je predsednik jurije g. dr. Levpušček naznanil rezultat ter razdelil darila.

V tekmovalju goriških kolesarskih društev glede največje vdeležbe je dobilo diplomsko bratsko društvo »Idrijska dolina« na Slapu. — Častno zastopano je bilo tudi društvo »Sloga« iz Idrije. Po deputaciji društvo »Miren«.

Po končani razdelitvi daril se je razvila animirana zabava s plesom; škoda, da je dej nekaj motil ter tako vdeležence pred časom razgnal.

Da se je dirka združena z veselico tako sijajno in redno izvršila, gre vsa čast in hvala prirediteljem, za kar jim izrekamo na tem mestu toplo zahvalo. —r.—

Razne vesti.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju vabi za vstop v društvo one abituriente, ki se mislijo posvetiti študiju na zemljedelski visoki šoli; t. j. agronomiji, gozdarski in kulturni tehniki. Društvo daje članom na razpolago obširno strokovno knjižnico, ki vsebuje vse za študij potrebne knjige, dalje razne zbirke in obširno čitalnico. Zastopa le strokovne interese slovenskih zemljedelskih tehnikov. Lokal društva: Dunaj XVIII. Lazaristengasse 12. Informacije glede študija, vpisovanja itd. pošiljajo pred počitnicami: Agr. Zdravko Petkovšek, Stara Vrhnika, gozdarski tehnik Rupert Brovet, Kozje na Štajerskem, kulturni tehnik France Hinterlechner, Ljubno v Savinjski dolini.

Kolera v Trstu. — Umrla sta Andrej Vatovac, vžigalec luči, ki je zbolel 17. t. m., in deček Viktor Mariani, ki je zbolel 18. t. m. za kolero.

V Albaniji so vstaši poskusili nove naskoke na več krajev pa so bili odbiti. V Črnigori je dosti Albancev, ki so pribežali čez mejo. Črnogorski kralj pravi, da jih ne bo mogoče pregovoriti, da bi se vrnili v Albanijo, ako se jim ne da zadostne garancije, da se jim nič ne zgodi.

Aretiran kvartopirski goljuf s 100000 K draguljev v zepu. — V Trstu je bila pred časom razprava proti kvartopirskim goljuhom Mosca, Cusin in drugovi, ki so pri hazardni igri »macao« izvalili velike svote raznim ljudem. Med raznimi junaki onega škandala se je nahajal tudi neki Luciano Cosolo iz Benetk, star 41 let, ki pa je še pravočasno ušel v Italijo. Pred par dnevi pa se je, povrnil v Trst. Prišel je tudi v manufakturno trgovino Emilija Stabon na prehodu S. Giovanni, kjer je srečal gosp. Jakoba Cocci, kateremu je svoj čas izgovarjal pri kvartanju nekaj tisočakov. Izročil ga je policiji. Pri telesni preiskavi in v stanovanju Cosolovem je policija našla velikansko število briljantov. Vsega skupaj zelo premoženje! V kolikor se je dognalo, je Cosolo te dragulje pritihoval iz Italije, da jih z velikim profitom preda juvelirjem.

Papež in modernizem. — Zatrjuje se, da namerava papež izdati še en spis o časopisju. Poučeni krogi zatrjujejo, da bo z jako bojevitim spisom napadel tisto katoliško časopisje, ki je na glasu modernizma ter mu bo očital, da se ne briga za neizbrisne svete pravice svete stolice. Naslovljeno bo spis na lombardske škole.

Nobenih nadreadnoughtov. — Angleška admiraliteta je sklenila, da ne zgradi nobenih nadreadnoughtov več. Največje ladje, ki jih zgradi v prihodnje, bodo obsegale 18.000 do 20.000 ton.

Razkritje volilnih sleparij v Benkovičevem volilnem okraju. — V Benkovičevem volilnem okraju so se razkrile velikanske volilne sleparije. Proti kaplariu Tratniku v Rajhenburgu je vložena kazenska ovadba na državno pravdnistvo. Prizadetih je tudi več županov. Benkovič je poslanec S. L. S.

Bivši perzijski šah ima še pristaše v Perziji. Pripravljali se je, da udere v Perzijo in sedaj je to storil. Njegovi pristaši se zbirajo v smeri proti glavnemu mestu. V Teheranu sploh ni vojaštva razven ruskih kozakov. Državni zbor je imel izvanredno sejo, v kateri sta min. predsednik in zborniški predsednik med splošnim odobravanjem naglašala, da je potrebno enotno postopanje. Parlament je poveril vlado, naj se preki sod uporablja na najstrožji način. Posebna ekspedicija, obstoječa iz 500 Bahitijarev, 500 jezdecev in večjega števila prostovoljcev, je odkorakala proti eks-šahu. V Teheranu so zelo radovedni, kakšno stališče zavzame Anglija, ki je podpisala protokol z dne 25. avgusta 1903, v katerem je Rusija obljubila, preprečiti politične agitacije bivšega šaha.

Motuproprio o preložitvi praznikov. — »Osservatore Romano« objavlja pojasnila o preložitvi praznikov. Praznik Sv. Rešnjega Telesa s svojo osmino odpade na dve nedelji in se bo slovesneje praznoval nego dosedaj. Praznik Sv. Jožefa, ki se ga dosedaj ni povsod praznovalo, se bo obhajal slovesneje z osmino in postane praznik prvega reda.

Slovansko učiteljstvo namerava prirediti v Krakovu v dneh od 21. do 25. t. m. nekak stanovski shod, ki bi se ga udeležili zastopniki učiteljstva vseh slovanskih plemen.

Irredenta. — Glasilo »Društva za nemštvo v tujini« poroča iz Florence: Pred povabljenimi gosti se je igrala drama »Romanticizem« Rovette. Drama je bila dobro obiskana. Že v začetku je prišlo do burnega izzivanja, žvižganja in tuljenja, ko se je omenila avstrijska žandarmerija. Pozneje je zbranemu občinstvu iz svoje lože star Garibaldinec izjavil, da imajo Garibaldinci še poguma in moči dovolj v sebi, da iztržejo Avstriji zadnji kosček laške zemlje. Njegovim besedam je sledilo mogočno pritrdjevanje. Čuli so se vzkliti: laški Trient naj živi! italijanski Trst naj živi! Živel Garibaldi!

Davek na samce. — Mestni občinski svet v Lyonu je sklenil, zahtevati od vlade in parlamenta dovoljenje, da sme jemati od samcev davek po 10 frankov. Občinski svet računa, da dobi na ta način 300.000 frankov, ki jih hoče uporabiti za družine z mnogo otroci. — Samci naj jih redijo!

Kolera v Newjorku. — Radi pojavov kolere med priseljenci je mestni svet newjorški sklenil prepovedati priseljevanje, dokler kolera ne poneha.

Pod vlak se je hotela vreči na Reki 33 letna Marija Kardelič iz Karlovca. Zadržni trenotek jo je potegnil s tira neki redar. Nato je prosila, naj jo pusti, da se vrže pod vlak ter si konča življenje. Pripeljali so jo v bolnišnico.

Po tirolskih Alpah je lazil neki Anglež Stanley. Imel je s seboj vodnika; ali na nekem mestu, ki se ne smatra za nevarno, se je Angležu spodrsnilo, padel je in našli so mrtvega.

Čisti Nemci. — Nedavno temu se je višila na Dunaju skupščina društva za varstvo nemštva na Ogrskem. V društveni odbor so izvoljeni: Patry, Korodi, Lanský in Horvatič. Ti bodo varovali nemštvo na Ogrskem!

Trinajstleten morilec. — V Altrastadtu je zabodel 13 letni dijak Hoffmann 15 letno služkinjo Emilijo Sirch v vrat; služkinja je umrla.

Argentinsko meso na poti v Trst. — Iz Buenos-Airesa je odšel 20. t. m. parnik »Sofia Holtenberg« v Trst; naloženega je v njem 250 ton mesa.

Največji vodovod sveta. — V južno-italijanski pokrajini Apuliji se sedaj gradi vodovod, ki bo največji na svetu od rimskih časov dalje. Vodovod bo 212 kilometrov dolg in bo preskrboval skoro vso južno Italijo z vodo. Tri provincije, ki imajo dva milijona prebivalstva, bodo lahko vsak dan dobivale 100 litrov vode na posameznika. Poleg tega upajo, da bo še vedno na leto 275 milijonov litrov vode na razpolago za druge namene, predvsem za razna podjetja, ki rabijo električno silo.

»Radoveden« japonski častnik. — V Hamelburgu v Nemčiji je meka straža ponoči na vojaškem vežbališču zapazila japonskega majorja, ki je pridržen topničarskemu polku, kako je natančno ogledoval nove kanone »dreadnought«.

Tri otroke je vzela s seboj in izginila je na Dunaju v Sobieskijevi ulici žena trgovca z ogljem, po imenu Köhner. Žena je zblaznela. Kdo ve, kam je nesla svoje otroke.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na dolet (in celo v mestu) nihče ne pozna, kor nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Odda se v središču mesta 1 ali 2 lepi na novo opremljeni sobi s prostim vghedom. Naslov pové naše upravnistvo.

Za trgovino jestvin se sprejme takoj 14-letnega učenca iz dobre družine. Naslov pové naše upravnistvo.

Radi odpotovanja se proda skoro novo pohištvo: (postelje, omare, predalčniki, umivalnik, jedilnik itd.) v ul. A. Manzoni 15, I. nadstr.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

Tolstovršsko slatino,

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislá voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vin., kamor naročnik določi. — Naslov: Tolstovršska slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Ivan Kravos

na Kornu št. II. GORICA na Kornu št. II
sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: kovčege, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejema v popravilo različne koleselne in kočije

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališča trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1'20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Keglišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. Budjeviško in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Knjigarna A. Gabršček

Trgovski Dom

ima v zalogi naslednje zbirke:

Češke:

Svetova knjihovna, skupaj čez 800 zvezkov.
Chvilky, doslej čez 20.

Nemške:

Reclam's Universal Bibl., doslej 5290 št. Ta zbirka je v dvojnem številu vedno v zalogi.
Sammlung Götschen. Okoli 500 vezanih knjig po 96 h.
Bücher des Deutschen Hauses, doslej 110 vezanih knjig po K 1'08.
Kürschers Bücherschatz, okoli 800 zvezkov po 24 h.
Ullstein Bücher, vezane knjige po K 1'20
Engelhorn's Romanbibl. novejši letniki.
Die Gesellschaft, moderna veda, najslavnejši sodružniki. Doslej 40 knjig po K 1'80.
Aus Natur und Geisteswelt.

Okoli 350 vezanih knjig po K 1'50.
Priloge »Kosmos« in »Nature« po K 1'20.
Musik für Alle, doslej 80 zvezkov po 60 h.
Vsi izšli zvezki »Welt-Detektiv«, Nick Carter, Pinhernton.

Mladinske zbirke:

Es war einmal, Der Schatzgräber, Schmidt & Springs Volks- und Jugendbibliotheken.

Italijanske.

Biblioteca Amena, okoli 800 knjig po K 1'20.
Biblioteca moderna, nad 150 knjig po K 1'20.
Od julija naprej pa bodo še v celoti: Biblioteca classica nad 120 knjig po 1'20.
Biblioteca Universale, nad 500 po 36 h.
Biblioteca del Popolo nad 800 po 24 h.

Gospodinje, zahtevajte
pri vseh trgovinah

KOLINSKO CIKORIJO

iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Prostor za trgovino
z manufakturo ali železnino
z opravo vred

odda takoj F. CVEK, destilateur v Kamniku.

Lekarna Cristofolletti

v Gorici.

ŽELODOČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofollettijsva pijača iz kine

in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

lv. Znidarčič & dr.

stavn. tvrdka

v Gorici, Via Mattioli.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Lastnina Westfal-stropi za vsa stavbarska dela brez zadržanja pri zidanju, nizke konstrukcije, z ravnim stropom zavarovanim proti ognju, ki izolirajo vsako šumenje in ropotanje, prihranitev železnih nosilcev, železnih vezi in vijakov. Ceneji kakor vsi drugi masivni stropi.

Pojasnila, stat. računi in preračuni brezplačno.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Božidar Božič,

pek in sladčičar

— Sv. Lucija ob Soči —

sprejema naročila na vsakovrstna peciva kakor: kolače za birmance, torte in fine sladčice za poroke in nove maše. — Prodaja različna fina vina in likerje na drobno in v originalnih steklenicah. Priporoča se sl. občinstvu za obila naročila ter zagotavlja točno postrežbo in jako nizke cene.

Sladoled.

Sladoled.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„ILUSTROVANI TEDNIK“

ki izhaja vsak petek, ter stane četrt letno le 1-80 K. Zahtevajte ga povsod!

Naročite ga in inserirajte v njem!

NASLOV: Ilustrovani tednik, Ljubljana.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

Tehnični biro
FRIDERIK KIENTZ — GORICA
ulica Ascoli šte. 20

priporoča:

parne naprave, razne vsesalne naprave plina, raznovrstne motorje in lokomobile, kompletne naprave za pekarnice, parne peči, stroje za mesanje in posamezne dele strojev.

Dvigala za stavbe, poljedelske stroje, stiskalnice za grozdje in drugo. Kompletne naprave za mizarstvo delavnice, žagarje in mlinarje. Mline za koruzo z ročnim obratom. Naprave za parne pralnice, olje za stroje vseh vrst, smirkov papir za čiščenje in platno.

Velika zaloga gramofonov in citer.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenaželi ali si nakopali z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi, neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je dr. Engel-nov „BALDRIANUM“.

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstnim vspehom in zabranjuje tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, stisko itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samoško vino z motovilnimi kapljicami, malinovec in črešnjevce, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in zajedno krepilno na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavžije zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čajico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči.

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilaicah in boljših prodajalnah jestviu Gorisko-Gradišanske.

V Gorici, Korminu, Gradišcu, Romansu, Ajelu, Campolongo, R. n. k. Tržiču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, analu, Čedadu, Vidmu, Ialmi, Cervinjanu, Ogleju itd. se dobi a v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriške lekarne dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Suari se pred prirejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Nova trgovina z železnino

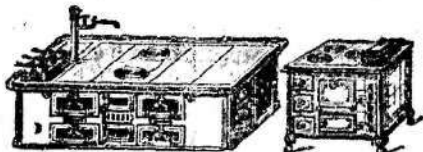
Pinter & Lenard

v Gorici v Raštelju št. 9.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalk, klosetov, peči, stedičnikov in vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača. Cenj. občinstvu se toplo priporočata

Pinter & Lenard.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekalščice šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate kronice, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

BREZ

balanja se lahko reče, da so pristni

PALMA

gumijevi

PODPETNIKI

najvažnejši del moderne higijene. Oni omogočajo tiho in lahko hojo, varujejo mišice in odgovarjajo v vsakem obziru največjim zahtevam. Ako nosimo palma, nimamo s tem

niti vinarja

več stroškov nasprotno, s tem prihranimo. Palma podpetniki so neprekosljivi, kdor ljubi svoje zdravje

koraka z moderno higijeno.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —

— oljkinega olja

prve vrste

najboljših trdk iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nica

a prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 98, 1-04, 1-12, 1-20, 1-23, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2-—, 2-40.

za luč po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo pušča kupcu do popolne vporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Centrala v Ljubljani.

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst

v GORICI

— Rezervni zaklad K. 450.000.

— Delniška glavnica K. 5.000.000. —